

הנחיות לבחן/ת

- א. לפניך 18 שאלות. יש לענות על כולן.
- ב. התשובות צריכות להיות ברורות, מלאות וכתובות בכתב קריא וברור.
- ג. אסור להכניס רשומים כלשהם ו/או דפים הקשורים בחומר המבחן.
- ד. נבחן שימצא מדבר בעת הבחינה או ברשותו דפים הקשורים בחומר המבחן, תפסק בחינתו לאלתר ע"י המשגיח.
- ה. אין לרשום כל סימן מזהה על מחברת הבחינה. מחברת שירשם בה סימן כל שהוא לא תיבדק.
- ו. יציאה מחדר הבחינה תותר רק באשור המשגיח ותרשם בדו"ח המשגיח.
- ז. אין להכניס טלפון סלולארי לאולם הבחינות. נבחן שיימצא משוחח בטלפון סלולארי בשעת המבחן, בחינתו תיפסק.
- ח. משך זמן המבחן הוא ארבע וחצי שעות בלבד.

ג ה 9 17

**בחינה חושן משפט ב'
כ"ג שבט תשע"ז (19.2.17)**

שאלה 1

א. התובע את הנתבע על חפץ הנמצא אצל הנתבע והנתבע מוחזק בחפץ. האם יציאו את החפץ מהנתבע ומפקידים אצל שלישי עד למתן פס"ד או לא מוציאים? [ש"ך]

ב. ראובן התובע מאתים משמעון, ושמעון ידע שאינו חייב לראובן רק מנה, המותר לשמעון לכפור בכל ולשלם לראובן בינו לבינו את המנה כדי להיבצל משבועה דאורייתא של מודה במקצת או לא?

שאלה 2

א. ראובן שמעצמו אמר לשמעון מנה היה לאביך בידי ונתתי לו חמישים ונשאר בידי חמישים. (1) האם מוטל על ראובן להישבע שבועת מודה במקצת?
(2) האם מוטל על ראובן להישבע שבועת היסת?

ב. ראובן שאמר לשמעון מנה לך בידי ופרעתוך חמישים, והשיב שמעון לא הייתי זכור אבל אתה הזכרתני, וידע אני שלא פרעתני כלום. (1) האם מוטל על ראובן להישבע שבועת מודה במקצת? (2) האם מוטל על ראובן להישבע שבועת היסת?

שאלה 3

א. ראובן התובע את שמעון שחייב לו מנה ושמעון כפר בכל ועדים מעידים ששמעון חייב לראובן חמישים, איזה שבועה חלה על שמעון להישבע? לנמק.

ב. ראובן התובע חפצים משמעון שזה מנה פקדון, ושמעון כפר בכל, ועדים מעידים שראו בידי שמעון כשנתבע מאותם חפצים שזה חמישים, מה הדין?

שאלה 4

- א. ראובן התובע את שמעון מנה לי בידך שהלויתיך, ושמעון טוען איני יודע אם הלויתי.
(1) מה ישבע כדי להיפטר? (2) האם חייב שמעון לחת לראובן לצאת ידי שמים?
- ב. ראובן התובע את שמעון מנה לי בידך שהלויתיך, ושמעון טוען איני יודע אם הלויתי.
(1) האם תועיל תפיסת התובע בפני עדים? לנמק.
(2) האם תועיל תפיסת התובע ללא עדים? לנמק.

שאלה 5

- א. התובע את חבריו מנה לי בידך שהלויתיך, והנתבע אומר יודע אני שהלויתי מנה ואיני יודע אם החזרתי לך את המנה אם לאו. (1) מה הדין? (2) האם מוטל על התובע שבועת היסת?
- ב. לא תבעו אדם אלא מעצמו אמר ראובן לשמעון הלויתי ואיני יודע אם החזרתי לך, ושמעון אומר שאינו יודע. (1) מה הדין [חייב לשלם, פסור לשלם, חייב לצאת ידי שמים]? (2) האם תועיל תפיסת שמעון שלא בעדים? לנמק.

שאלה 6

- א. התובע מנה הלויתיך ויש עד המעיד לטובת התובע, והנתבע טוען אמת הלויתי אבל פרעתוך. והעד מעיד שלא פרעו [שלא זזו יזו מתוך ידו] מה הדין? [ש"ך] לנמק.
- ב. התובע מנה הלויתיך ויש עד המעיד לטובת התובע, והנתבע טוען אמת הלויתי אבל מחלה לי והעד מעיד שלא פרעו [שלא זזו יזו מתוך ידו] מה הדין? [ש"ך] לנמק.

שאלה 7

- א. אם בעת הדין בבית הדין, הבעל דין שתק, ולאחר כדי דיבור רוצה לטעון הבעל דין טענת פסור, האם ומתי יוכל לטעון?
- ב. מה הדין, אם יצא הבעל דין מחוץ לבית הדין?

שאלה 8

- א. האם יכול התובע שחייב להישבע שבועת הנוטלים, לגרום שהנתבע ישבע במקומו?
- ב. האם במקרה הנ"ל, כשהנתבע אינו רוצה להישבע וממילא יתחייב התובע לשלם, מה יכול התובע להטיל על הנתבע?

שאלה 9

א. מה פוסקים המחבר והרמ"א, באחד שחייב להישבע שבועת מודה במקצת ויש לו עד המסייע? נמק.

ב. מה הדין כשיש לנתבע המחוייב שבועת מודה במקצת, כתב יד התובע המסייע לטענת הנתבע?

שאלה 10

א. באיזה מקרה עד המסייע פוטר את התובע משבועת הנוטלים, ובאיזה מקרה אינו פוטר?

ב. מה הדין כשהנתבע נאמן מכח מיגו, ובטענת המיגו היה מתחייב בשבועה. האם עד המסייע פוטר משבועה על הטענה שטוען עכשיו?

שאלה 11

א. האם נתבע שחייב שבועת היסת, צריך להישבע בנקיטת חפץ?

ב. אם תפס התובע ממון מהנתבע, ותובע שהנתבע ישבע בנקיטת חפץ, מה הדין? נמק.

שאלה 12

א. ראובן תבע את חכירו שיחזיר לו ממון של צדקה שהפקיד בידו, הנתבע טוען שהחזיר לו. האם חייב להישבע היסת? נמק.

ב. מה הדין כשטוען הנתבע, הפקדת את הממון אצלי בשביל לחלקם לעניים, והתובע מכחיש וטוען שמעולם לא ויתר על הזכות לחלקם לעניים? נמק.

שאלה 13

א. האם מדינא דגמ' כותבים הרשאה על מלוה בשטר שכפר בו הלוה, ומה הטעם?

ב. האם יכול למנות מורשה על השבועה? מה דעת השו"ע והש"ך בזה?

שאלה 14

- א. היה לו חוב על עכו"ם, ואמר לחבירו שהיה לו ג"כ חוב על אותו עכו"ם ונתן לו הרשאה, כמו שתעשה בשלך תעשה בשלי והלך המורשה ומחל לעכו"ם חובו וחוב חבירו. מה הדין ומה הטעם?
- ב. לדעת השו"ע האם קנין חליפין מועיל בגוי? לכתוב ראייה לכך מלשון השו"ע.

שאלה 15

- א. האם קנין חצר, או קנין אגב קרקע, מועיל בגוי?
- ב. מכר קרקע והתנה המוכר עם הלוקח שיחזיר לו את הקרקע כשיהיו לו מעות. מה הדין ומה הבעיה שיש במכירה זו?

שאלה 16

- א. מה הדין אם התנה הלוקח מיוזמתו עם המוכר כשיהיו לך מעות הביאם אלי ואני אחזיר לך את הקרקע, האם יש הבדל בדין בין המוכר ללוקח ומהו ההבדל?
- ב. הלווה על שדה מאה זהובים והוא שוה יותר ואמר לו אם לא תפרעני עד שלוש שנים הקרקע תהיה שלי. מתי הוי אסמכתא ומתי לא?

שאלה 17

- א. נתן ערבון לחבירו ואמר לו אם אני חוזר כי ערבוני מחול לך והלה אומר אם אני חוזר כי אכפול לך ערבונך, מה הדין בזה? ומה כתב הסמ"ע בדין ערבון, מתי הוי אסמכתא?
- ב. מהו הלשון לדעת השו"ע בתנאים שמתנים בני אדם ביניהם שעושים את זה לאסמכתא?

שאלה 18

- א. נשבע "דאם אוכיר ולא אעביד אשלם אלף זוז". האם יש בזה אסמכתא?
- ב. מהו הלשון שכתבו השו"ע והרמ"א שעל ידי זה מסלקים את בעית האסמכתא?

בס"ד,

התניות לבחן/ת

- א. לפניך 18 שאלות. יש לענות על כולן.
- ב. התשובות צריכות להיות ברורות, מלאות וכתובות בכתב קריא וברור.
- ג. אסור להכניס רשומים כלשהם ו/או דפים תקשוריים בחומר המבחן.
- ד. נבחן שימצא מדבר בעת הבחינה או ברשותו דפים תקשוריים בחומר המבחן, תפסק בחינתו לאלתר ע"י המשיגית.
- ה. אין לרשום כל סימן מזהה על מתברת הבחינה. מחברת שירשם בה סימן כל שהוא לא תיבדק.
- ו. יציאה מחזר הבחינה תותר רק באשור המשיגית ותרשם בדו"ח המשיגית.
- ז. אין להכניס טלפון סלולארי לאולם הבחינות. נבחן שיימצא משוחח בטלפון סלולארי בשעת המבחן, בחינתו תיפסק.
- ח. משך זמן המבחן הוא ארבע וחצי שעות בלבד.

0 9 8 n 19

בחינה חושן משפט ב' כ"ג אדר א' תשע"ז (3.3.16)

שאלה 1

- א. ראובן תבע את שמעון, הלוויתך מנה. שמעון טען להד"ם. בא עד אחד והעיד ששמעון לווה מנה מראובן. חזר שמעון וטען שאמנם לווה אלא שטען שפרע את ההלוואה. מה הדין? נמק.
- ב. ראובן תבע את שמעון, הלוויתך מנה. שמעון טען, איני יודע שאני חייב לך רק חמישים. מה הדין? נמק.

שאלה 2

- א. ראובן תובע מירשי הלווה שאביהם חייב לו מנה, ואמרו הירשים, חמישים יודעים אנו שאבינו חייב, וחמישים איננו יודעים. מה הדין? נמק.
- ב. ראובן תבע מירשי הלווה שאביהם חייב לו מנה, ואמרו הירשים חמישים יודעים אנו שאבינו חייב, וחמישים אנו יודעים שאינו חייב. מה הדין? נמק.

שאלה 3

- א. ראובן תבע את שמעון, אמר לי אבא שיש לי בידך מנה, וטען שמעון חמישים אני חייב, וחמישים איני חייב. מה הדין? נמק.
- ב. ראובן שתבע את שמעון, אמר לי אבא שיש לו בידך מנה, וטען שמעון איני חייב לו כלום. מה הדין? נמק.

שאלה 4

א. שמעון תבע מראובן מנה שחייב לו. ראובן הודה שחייב לו וקיבל על עצמו לשלם. לאחר מכן בא ראובן לבית הדין וטען ששמעון חייב לו מנה ממקום אחר, ויש לקזוז את החובות. האם ראובן נאמן? נמק.

ב. מודה הלווה שהשטר חוב נכתב מדעתו, אלא שטוען פרעתי את החוב. וקיים המלווה רק חתימת עד אחד משני העדים החתומים על השטר. מה הדין? נמק.

שאלה 5

א. החובע מחבירו מנה והלה משיב, איני יודע אם פרעתי, האם צריך החובע להישבע? נמק.

ב. החובע מחבירו מנה והלה משיב, איני יודע אם פרעתי, האם הנתבע נאמן לטעון אח"כ, נזכרתי שפרעתי? נמק.

שאלה 6

א. טענו המלווה והלווה שניהם טענת שמה, כגון שטען המלווה איני יודע כמה הלוייתך, והנתבע השיבו אמת שהלוייתני ואיני יודע כמה. מה הדין? נמק.

ב. האם יש הבדל בין ספק הלואה, לספק פרעון? נמק.

שאלה 7

א. כאשר שני הצדדים באו לפני בית הדין וכל אחד טען את טענותיו, האם בית הדין כותבים את טענות הצדדים ללא הסכמתם?

ב. מהו האופן שבו כל צד שטוען את טענותיו לא יכול לחזור אפילו בנותן אמתלא מדוע תוודר בר?

שאלה 8

א. ראובן טען את טענותיו כלפי שמעון ושמעון שתק ולאחר זמן בא לטעון. מתי מקבלים את טענותיו אם נתן אמתלא לדבריו?

ב. טען את טענותיו בפני בית הדין ולאחר זמן בא לתקן את טענותיו. מתי לא מקבלים?

שאלה 9

א. ראובן תבע את שמעון שני כלים יהודה לו בא' מהם ואמר לו הילך וטען התובע שהנתבע השתמש בכלי שהוא מודה לו ונפחת מזמיו והנתבע מודה לו. האם הנתבע חייב שבועה דאורייתא או דרבנן?

ב. ראובן תבע משמעון מאה זוז והודה לו בחמישים ונתן לו משכון על מה שהודה. האם זה הרי הילך?

שאלה 10

א. ראובן תבע משמעון מנה. שמעון כפר בכל ואחר כך חזר ואמר לויתי תמישים ופרעתיך. מה השבועה שחייב שמעון ומה הטעם?

ב. ראובן תבע את שמעון מאה יהודה בחמישים ועד אחד מסייע לשמעון למ"ד שעד המסייע פוטר. האם זכותו של ראובן להטיל על שמעון חרם סתם. או נאמר שעד המסייע פוטר לגמרי?

שאלה 11

א. למ"ד שעד המסייע פוטר. האם זה נאמר רק בנשבע ונפטר או גם בנשבע ונוטל?

ב. כתוב שבועת התורה שבאה על ספק, ושתי שבועות הדיינים שבאות על ספק.

שאלה 12

א. נתחייב שבועת התורה או שבועה מדבריהם ומסרב להישבע. מה נוקטים נגדם?

ב. מה היא שבועה היסת שאין הנתבע יכול להפך על התובע?

שאלה 13

א. הסבר, מה טעם דעה ראשונה בשו"ע דמדינא דגמ' אין כותבים הרשאה אלא על מה שמפורט שם, ומה טעם דעה שניה שעל הכל כותבים הרשאה? [ש"ך]

ב. כתב בשו"ע "מי שהיה לו שבועה על חבירו אינו יכול להרשות אחר עליו ולהשביעו" לפי איזו דעה נאמר דין זה? [ש"ך]

שאלה 14

- א. המרשה לאחד ואח"כ הרשה לאחר ושניהם באים בהרשאתו לפנינו, למי חייב הנתבע להשיב?
- ב. במקרה הנ"ל אם דן הנתבע עם הראשון ונתחייב הנתבע בדיון, האם יכול הנתבע לסתור את הדיון? [ש"ך] לנמק.

שאלה 15

- א. מורשה שהתנה עם המרשה בין לדיון בין לפשר, ועשה המורשה פשרה בעצמו ללא הדיינים, האם יכול המרשה לבטל את ההרשאה? [פ"ת] לנמק.
- ב. מורשה שהתנה עם המרשה בין לדיון בין לעוות, ומחל המורשה על הכל, האם חלה המחילה?

שאלה 16

- א. מדוע אין אדם יכול להרשות את עבדו הכנעני, הרי קי"ל דאפשר להרשות אף בדבר שאינו יכול להקנות. [ש"ך]
- ב. אדם שהירשה את עבדו הכנעני ונתן הנתבע לעבד המורשה את הדבר שעליו הורשה העבד, האם נפטר הנתבע? [ש"ך] לנמק.

שאלה 17

- א. כתב בשו"ע "אסמכתא שקנו עליה בבי"ד חשוב הרי זה קנה", מה הפירוש בית דין חשוב? [לכתוב שלשה פירושים המובאים ברמ"א]
- ב. כתב בשו"ע "אסמכתא שקנו עליה בבי"ד חשוב הרי זה קנה", האם צריך להתפיס את זכויותיו בבי"ד?

שאלה 18

- א. שטר שכתוב בסופו "דלא כאסמכתא", האם מהני להוציאו מאסמכתא? לנמק.
- ב. שטר שכתוב בסופו "שטר זה נעשה בענין שאין בו אסמכתא", האם מהני להוציאו מאסמכתא? לנמק.

בס"ד,

הנחיות לנבחן/ת

- א. לפניך 18 שאלות. יש לענות על כולן.
- ב. התשובות צריכות להיות ברורות, מלאות וכתובות בכתב קריא וברור.
- ג. אסור להכניס רשומים כלשהם ולא דפים הקשורים בחומר המבחן.
- ד. נבחן שימצא מדבר בעת הבחינה או ברשותו דפים הקשורים בחומר המבחן, תפסק בחינתו לאלתר ע"י המשיגת.
- ה. אין לרשום כל סימן מזוהה על מחברת הבחינה. מחברת שירשם בה סימן כל שהוא לא תיבדק.
- ו. יציאת מחדר הבחינה תותר רק באשור המשיגיה ותרשם בדו"ח המשיגיה.
- ז. אין להכניס טלפון סלולארי לאולם הבחינות. נבחן שיימצא משוחח בטלפון סלולארי בשעת המבחן, בחינתו תיפסק.
- ח. משך זמן המבחן הוא ארבע וחצי שעות בלבד.

20190810

בחינה חושן משפט ב' כ"ז שבט תשע"ה (16.2.15)

שאלה 1

- א. קים לן מודה במקצת חייב שבועת התורה. מהיכן למדו חז"ל חיוב זה?
- ב. מה הדין בעד המסייע שבועת היסת?

שאלה 2

- א. ראובן תבע מנה משמעון וכפר בכל וראובן הוציא עליו שטר שבו רשם שחייב לו חמישים. האם חייב שבועת התורה או שבועה דרבנן?
- ב. ראובן תבע את שמעון שני כלים שהפקיד אצלו ושמעון אומר אין לך בידי כלום ועדים מעידים שראו בידי כלי אחת. מה הדין ומה הטעם?

שאלה 3

- א. ראובן תבע את שמעון מנה שהלוה לו ושמעון טוען מעולם לא קבלתי ממך מנה אלא חמישים וגם החמישים שאני מודה בהם אני מסופק אם פרעתי לך אותם. מה הדין ומה הטעם?
- ב. ראובן תבע את שמעון מנה לי בידי ושמעון טוען מחלת לי. האם טענת מחילה מועילה בפני עצמה אפילו בלא מגו?

שאלה 4

- א. מנה לי בידך שגולתני והנתכע מזה במקצת, האם משביעני שבעת תורה מאזר ולדבריו הוא גולן ופסול להשבע?
- ב. ראובן טען על שמעון במענה ברי שהלוייתך מנה ושמעון משיב אני מסופק בזה אם הלוייתי. מה הדין?

שאלה 5

- א. ראובן אמר לשמעון אני מסופק אם הלוייתי מנה בלי ששמעון יתבע. מה הייב ~~שמעון~~ ^{כאלו}?
- ב. ראובן אמר לשמעון חייב אני לך מנה ושמעון אמר ודאי לי שאינך חייב כלום. מה הדין אם חזר שמעון טעיתי בחשבונני תחילה ועכשיו דקדקתי ומצאתי שאתה חייב?

שאלה 6

- א. ראובן טען כלפי שמעון הלוייתך מנה ושמעון משיב איני יודע אם הלוייתי ועד אחד מעיד שהלוייתו. מה חייב שמעון?
- ב. ראובן תבע את שמעון מנה הלוייתי לך יש לי ספק אם פרעת לי ושמעון משיב להד"ס. מה חייב שמעון?

שאלה 7

- א. הטוען טענה לפני ביה"ד שעי"פ טענתו יתחייב וקודם שיצא חוץ לביה"ד רוצה לתקן את טענתו מחיוב לפטור, ויש במשמעותו לשון שסובל זה התיקון, היכול לתקן את טענתו?
- ב. הטוען לפני ביה"ד טענה שיכול לזכות על ידי טענתו ויצא חוץ לביה"ד, וחזר לביה"ד וטוען טענה שכמו"כ יזכה על דעה, האם תתקבל טענתו השנייה ללא אמתלאה?

שאלה 8

- א. הטוען טענה שנפטר על דעה והכחישו העדים את טענתו, וחוזר וטוען טענה אחרת שפוטרתו ונותן אמתלאה לטענה ויש במשמעה כמו שהשיא לטענה האחרת, התתקבל טענתו השנייה קודם שיצא מבית דין?
- ב. הטוען טענה לפני בית דין שיתחייב בה וחזר בו חזר כדי דיבור של טענת חבירו, היכול לחזור בו?

שאלה 9

- א. ראובן התובע את שמעון 2 בהמות הפקדתי בידך, ואמר לו שמעון כאחת אני מודה והיא נמצאת בבית, ובשנייה אני סופר, איזו שבועה מוטלת על שמעון להישבע? לבאר.
- ב. ראובן התובע את שמעון 2 בהמות גולת ממני, ואמר לו שמעון כאחת אני מודה והיא נמצאת בבית, ובשנייה אני סופר, איזו שבועה מוטלת על שמעון להישבע? לבאר.

שאלה 10

- א. ראובן שנתחייב שבועה והפכה על שמעון ושמעון יש לו עד המסייע, מה הדין? ומה המקרה?
- ב. האם שבועת מודה במקצת נקראת "שבועת הדיינים"?

שאלה 11

- א. בי"ד שפסקו לאדם שחייב שבועת היסט להישבע בנקיטת חפץ ולא רצה להישבע ושילם, האם היו טעות בדבר משנה וחוזר או לא? (רמ"א – ש"ך)
- ב. כופר הכל שנשבע שבועת היסט בלא נקיטת חפץ ואח"כ הביא התובע עד אחד, האם יחייבו את הנתבע להישבע פעם נוספת בנקיטת חפץ או לא יחייבו?

שאלה 12

- א. 1) ראובן התובע את שמעון וטוען אמרת ליתן לי מנה ושמעון מכחישו וטוען להד"ם, החייב שמעון להישבע שבועת היסט? לבאר.
- 2) ראובן העני התובע את שמעון העשיר וטוען אמרת ליתן לי מנה ושמעון מכחישו וטוען להד"ם, החייב שמעון להישבע שבועת היסט? לבאר.
- ב. נתבע שהיה מחוייב להישבע שבועת היסט ונשבע, ולאחר מכן תפס התובע מהנתבע שלא בעדים, וטוען שהנתבע נשבע בשקר, מה הדין? לבאר.

שאלה 13

- א. האם ישראל יכול לשלוח הרשאה ביד עכו"ם ובאיזה אופן? נמק.
- ב. האם עכו"ם יכול לשלוח הרשאה ביד ישראל?

שאלה 14

- א. האם הבא בהרשאה עושה טוב? פרט.
- ב. אדם שמינה מורשה שלא בפניו, והמורשה התפשר עם הצד השני. האם הפרשה תקיפה?

שאלה 15

- א. מה ההבדל בין קרקע למטלטלין בדיני תנאים? נמק.
- ב. האם יש הבדל בין מוכר לקונה?

שאלה 16

- א. ציין שני מקרים בהם מועילה הודאת בעל דין להפקיע דין אסמכתא.
- ב. האם גם לגבי קניין אגב, מועיל הודאת בעל דין? נמק.

שאלה 17

- א. האם כשהתנה "אם אוכיר ולא אעבד" הוי אסמכתא? נמק.
- ב. מדוע קבלת ערבות על חוב אינן זו אסמכתא?

שאלה 18

- א. אדם שחייב עצמו בדבר שאינו קצוב, מה הדין להלכה, ומה הטעם? האם יש ראייה מהגמרא בכחוכות, מדין המתחייב לזון את בת אשתו ה' שנים.
- ב. האם בצדקה או בהקדש יש דין אסמכתא? נמק.